

Huvudman

Söderhamn Knowledge AB
Organisationsnummer: 559069-2223
info@soderhamnsfriskola.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Söderhamns Friskola och Fritids i Söderhamns kommun; nu fråga om prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderhamn Knowledge AB att senast **tisdag den 20 maj 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Söderhamn Knowledge AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Söderhamn Knowledge AB ska vidta följande åtgärder

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Söderhamn Knowledge AB ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I detta ingår att huvudmannen ska:

1. Se till att verksamheten bär sina kostnader (2 kap. 5 § andra stycket 2 p. och 26 kap. 3 § skollagen).
2. Se till att det egna kapitalet uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet (2 kap. 5 § andra stycket 2 p. och 26 kap. 3 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umeå@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:6577) i de handlingar som sänds in.

Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med ekonomiska underlag enligt följande:

1. Avstämd och rättvisande balans- och resultatrapport för perioden 1 juli 2024 till och med 30 april 2025.
2. Skattekontoutdrag för perioden 19 november 2024 till och med 19 maj 2025.
3. Uppgifter om elevantal för vårterminen 2025.
4. Eventuella övriga upplysningar avseende omständigheter som påverkar huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2024/våren 2025 genomfört en riktad tillsyn av Söderhamns Friskola och Fritids i Söderhamns kommun med Söderhamn Knowledge AB (org.nr. 559069-2223) som huvudman. Tillsynen har bland annat omfattat en prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I ärendet har skriftligt material inhämtats från huvudmannen. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

I tillsynen har Skolinspektionen även kontrollerat om verksamheten vid Söderhamns Friskola och Fritids följer gällande bestämmelser om att undervisningen ska ledas av legitimerade och behöriga lärare, undervisningstid, extra studietid, svenska som andraspråk, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd samt studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen har den 17 januari 2025 fattat ett beslut avseende dessa delar av tillsynen.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Huvudmannen har i ärendet inkommit med fastställd årsredovisning för 2022/2023 och 2023/2024, preliminär resultat- och balansrapport för perioden 1 juli 2024 till och med 31 oktober 2024, preliminär resultat- och balansrapport för perioden 1 juli 2024 till och med 30 november 2024, kontrollbalansräkning per 30 november 2024 med yttrande från revisor signerad 28 januari 2025 samt skattekontoutdrag för perioden 1 januari 2022 till och med 18 november 2024. Huvudmannen har även inkommit med kompletteringsbrev den 10 december 2024 samt 29 januari 2025. Skolinspektionen har i ärendet inhämtat en kreditupplysning daterad den 13 januari 2025.

Huvudmannen bär inte sina kostnader. Under fyraårsperioden juli 2020 till och med juni 2024, har huvudmannen visserligen redovisat vinster och förluster. Det totala resultatet för perioden har varit en vinst om 74 000 kronor. Däremot redovisar huvudmannen en förlust efter finansiella poster om drygt minus 1 miljon kronor enligt inkommen preliminär resultatrapport för 1 juli 2024 till och med 30 november 2024. Förlusten för perioden framgår även av kontrollbalansräkningen per den 30 november 2024.

Det negativa resultatet enligt ovan har förbrukat huvudmannens egna kapital. Enligt årsredovisning för 2023/2024 uppgick det egna kapitalet per 30 juni 2024 till 139 000 kronor. Per den 30 november 2024 var det egna kapitalet enligt inkomna preliminära resultat- och balansrapporter, minus 853 000 kronor.

Även inkommen kontrollbalansräkning per 30 november 2024 visar på ett negativt eget kapital på minus 853 000 kronor. Kontrollbalansräkningen har granskats av en auktoriserad revisor och signerats 28 januari 2025.

I kompletteringsbrev som inkommit till Skolinspektionen den 10 december 2024 har huvudmannen informerat om att en förlust under höstterminen var förväntad på grund av det lägre elevunderlaget vid läsårets skolstart. Färre tilläggsbelopp från kommunen och inledningsvis en bemanning för cirka 112 elever i stället för 99 uppges vara den största anledningen till den förväntade förlusten. Vidare uppger huvudmannen att de lagt ned mycket

arbete med att få in fler elever till skolan och samtidigt blev arbetsbristförhandlingar klara i september för att få lönekostnaderna på rätt nivå i förhållande till elevantalet. Effekten av arbetet med att få in fler elever har gett resultat och skolan kommer att starta vinterterminen 2025 med 105 elever jämfört med höstterminen 2024 som startade med 99 elever, uppger huvudmannen. I kompletteringssvar som inkommit 29 januari 2025 uppger huvudmannen att de olika sparåtgärderna synligt ger mer effekt varje månad samt att de fått en extra skjuts framåt tack vare höjd skol- och fritidspeng per elev från januari 2025 i Söderhamns kommun. Huvudmannen räknar med att det blir svårt att hämta ikapp den dåliga inledningen av läsåret, men att förlusten ska gå att minska något fram till den 30 juni 2025. Vidare uppger huvudmannen att de för kommande läsår kommer ha sex klasser i stället för sju då de kommer att slå ihop två årskurser till en klass. Genom detta anpassar de sig till ett lägre elevantal på skolan och blir mindre ekonomiskt sårbara framåt vid oväntade utgifter.

Preliminära balansrapporten per 30 november 2024 visar på en svag betalningsförmåga på kort sikt då de kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna med drygt 1,6 miljoner kronor. Enligt svar på kompletteringsfråga finns ingen checkräkningskredit. Inkomna rapporter visar på en negativ trend i huvudmannens kortsiktiga betalningsförmåga som successivt försämrats sedan den 30 juni 2023. Huvudmannen har dock inga betalningsanmärkningar eller skulder hos Kronofogden enligt utdrag från UC daterat den 13 januari 2025. Av inlämnat skattekontoutdrag för perioden 1 januari 2022 till och med 18 november 2024 framgår att betalningar till skattekontot mestadels har skett i tid men med några undantag då några betalningar skett för sent med en dag eller några dagar.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten (1 p.), har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (2 p.) och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen (3 p.). Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 p. skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 § skollagen.

I förarbetena till skollagen anges att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet

gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Vidare anges att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. (Prop. 2017/18:158 s. 50 och 122)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Söderhamn Knowledge AB inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar.

Av utredningen framgår att verksamheten inte bär sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna och att huvudmannen därmed går med förlust. Vidare visar utredningen att huvudmannens egna kapital är negativt. Ett negativt eget kapital innebär att huvudmannens skulder överstiger dennes tillgångar och att huvudmannen därmed saknar medel att hantera förluster. Skolinspektionen noterar att huvudmannen redovisat vidtagna och planerade kostnadsreducerande och intäktsökande åtgärder för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna, men dessa åtgärder har ännu inte fått effekt i de ekonomiska rapporter som inkommit i ärendet.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav på att ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Söderhamn Knowledge AB uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det finns därför skäl att förelägga Söderhamn Knowledge AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av juristen Elina Axelsson.

Utredaren Mirja Wallström har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även ekonomerna Anne Adamsen och Lina Håkansson medverkat.